

Tărâmul fragil

Citim în *Să curgă această memorie* („Aula”, 2004) în *Poemul Nicoleta*. Pentru că ne-am cunoscut: „între noi poveștile/ ca un cristal într-o îmbrățișare-sufocare/ de iedăra”.

În *Tărâmul fragil* (Editura „Kron-Art”, 2011): „Draga mea Nicoleta,/ ale tale din nume cristale/ cu a mea răsuflare/ le voi usca” (*Poemul Nicoleta*).

Tonul poemului din care am dat primul citat este trist, stins, prăbușit, iar poemul însuși este a-muzical. Poemul din cartea cea nouă este exuberant și cristalin. Cele două cărți nu sunt succesive: în 2007 a apărut, la „Kron-Art”, *Anotimpul ascuns*.

Cei care au scris despre Claudiu Mitan sau doar l-au citit îl văd ca pe un poet bacovian, non-evolutiv, dar ca poetul prin excelență al acestui peisaj fost industrial, actualmente vag turistic. Bacovian, da, dar nu structural, doar pe alocuri, ca în *Finiș*, poem care parcă vrea să fie bacovian, punctând descriptiv-metafizic, cu o metafizică străină lui Bacovia, o stare pe care o numim, inerțial, bacoviană: „Un om/ cu pași șovăielnici/ dibuitori/ își poartă umbra/ spre casă/ O umbră/ cu pași șovăielnici/ dibuitori/ își poartă trupul/ spre casă”.

Până și tristețile de toate nuanțele sunt mai pasionale și mai vigurose exprimate în (pe?) *Tărâmul fragil*. Este recurent jocul metafizic (*Amurg, Nume, A scris, Un trup de cuvinte* ș.a.), narativitatea – în *Leția* și în *Cuvintele prietenului*, poem dedicat lui Corneliu Merlău, care atât de mult merita și merită această cinstire; apare frazarea, uneori și semnificatul biblic: „Dar îngerul ce stă de pază/ în piatră și în aer întrupat/ la hrana ochilor veghează/ la hrana palmelor veghează/ de case, arbori și copii/ învăluit deodat”

(*Îngerul ce stă de pază*). Amintirea scripturilor persistă inaparent în poemele structurate pe repetiție. Claudiu Mitan demonstrează *pe viu* prin această carte un fapt estetic: conținuturile trag după ele stilul, care, la rândul lui, mobilizează alte conținuturi, pentru că autorul și scriitura lui, care sunt una, nu pot renunța la unitatea macrotextului. Chiar dezlănarea, ori sincopile, dacă sunt sistematice, dau o carte unitară. Cartea de față conține poeme în vers liber, poeme rimate sau cu rimă accidentală. Că ne place, că nu ne place, tot Claudiu Mitan rămâne.

Apoi, obstinția tematică a cuvintelor despre cuvinte, a poemului despre poem. De parcă viața s-ar fi golit. Chiar așa! Dacă asta este viziunea autorului? În fond, în direcția vidării existentului se înscriu și cele două poeme dedicate dispăruților Corneliu Merlău și Ștefan Ioanid și cele în care poetul pare a scrie nutrit din obsesia lui Giorgio de Chirico; neapărat din tangențe conceptuale: „Asemeni orbului/ ce cu toiagul/ își caută a zilelor cărare/ am ajuns și ziua-n care/ mă poartă umbra în spinare/ umbra mea de lacrimi/ sânge și sudoare” (*Asemeni orbului*).

Celui format în dogma, prejudecata, superstiția unui tip de constrângere, ca mine, și care crede că o poezie rimată trebuie să fie consecventă formal, iar rima trebuie să fie perfectă, poezi ca Mitan îi dau cu tifla și își permit toate libertățile... permise. Prima secțiune a cărții se numește *Purtătorul de cuvinte*, autoironie, desigur, a doua, *Umbra*, însă, bizarerie, cea mai puternică semiotizare a invadantului simbol este înglobată primei părți: „A mai trăit o zi/ cum ai deschide fereastra/ spre apus./ Și-a văzut umbra/ în iarbă./ S-a aplecat peste ea./ Cu trupul peste umbra lui/ a scris: «de la un gând/ pleoapele-mi coboară/ spre pământ»” (*A scris*).

După a cincea carte (cu excepția selecției din volumul de debut *Prier*, de la „Cartea Românească”), cred că ar fi vremea unei antologii, nu neapărat de autor, căci autorii sunt în general duiosi cu propria operă, iar Claudiu Mitan nu face deloc excepție.

Pe vremuri existau adevărați lectori de carte, funcționând ca niște consilieri ai autorului în privința selecției, mai cu duhul blândeții, mai cu jumătăți de adevăruri invocând disponibilul de hârtie, cenzura de partid și de stat sau impusă de înșiși lectorii. Acum specia a dispărut spre veselie autorului care dă ce vrea, cât poate și în ordinea dorită de dânsul. Nu mă refer aici la cartea de față, publicată de o editură serioasă. Autorul mă va ierta că i-am încărcat prezentarea cu ofuri critice personale. Am scris-o deja, modalitatea poetică a lui Claudiu Mitan este de natură a ne face să medităm asupra conceptelor de macro și microtext. Pentru un scriitor autentic, curajul în artă este mai greu de susținut decât celălalt, iar Claudiu Mitan este un scriitor autentic.

Clovn

